

Salget af ADHD-medicin fra 2002-2011

Indhold

RESUMÉ	1
INDLEDNING	1
LÆGEMIDLER PÅ MARKEDET	2
RESULTATER	3
FORTSAT MARKANT STIGNING I ANTAL BRUGERE	3
ANTALLET AF 6-12 ÅRIGE I BEHANDLING STAGNERER	4
REGION MIDTJYLLAND HAR FORTSAT DET HØJESTE FORBRUG	5
METODE OG AFGRÆNSNING AF MATERIALE	5
REFERENCER	6

Resumé

I de sidste ti år er der sket en kraftig stigning i antallet af personer der indløser recepter på medicin mod ADHD – fra 2.901 personer i 2002 til 35.554 personer i 2011. Det er en stigning på 1.125 procent, eller mere end en ti-dobling.

Antallet af nye brugere er ligeledes steget kraftigt. Hvis man ser nærmere på tallene viser det sig dog, at antallet af personer, der indløser ADHD-medicin for første gang ikke er steget fra 2010 til 2011. Der er derimod rigtig mange, der genopstarter behandlingen med ADHD-medicin efter at have holdt pause i mindst 2 år.

Antallet af personer der har indløst ADHD-medicin er både for kvinder og mænd steget kraftigt blandt de 13-50-årige i hele perioden. Det kunne derimod se ud som om antallet af 6-12-årige, der i mange år er steget kraftigt, er ved at stabilisere sig på ca. 20 drenge og 6 piger per 1.000 af samme køn.

Antallet af piger der indløser ADHD-medicin er lavere end antallet af drenge i alle aldersgrupper. Dog er forskellen mindre for voksne end for børn. Særligt i aldersgrupperne 6-12 år og 13-17 år er der stor forskel på kønnene.

Forbruget af medicin mod ADHD varierer en del mellem de fem regioner i Danmark. Mens der i Region Syddanmark indløses lige under 4,5 DDD per 1.000 indbyggere per døgn, er man i region Midtjylland oppe på næsten 10 DDD per 1.000 indbyggere per døgn. Der bliver altså brugt over dobbelt så meget ADHD-medicin i den region der bruger mest, i forhold til den region der bruger mindst.

Indledning

ADHD er en forkortelse for diagnosen **A**ttention **D**eficit/**H**yperactivity **D**isorder, dvs. forstyrrelser af opmærksomhed, aktivitet og impulsivitet. ADHD er med andre ord en kognitiv funktionsnedsættelse, som giver problemer med at opfatte, fortolke, huske, planlægge og orientere sig. Diagnosen stilles oftest i 5-6 års alderen, men forældre kan som regel fortælle, at der har været symptomer til stede tidligere [1]. Hos 20 – 30 procent af børn med ADHD går sygdommen i sig selv efter 2-3 år [2]. Vanskelighederne kan fortsætte ind i voksenalderen, dog med et lidt ændret symptom-billede [3].

Hvis et barn eller en voksen er så påvirket af ADHD, at det ikke kan fungere i sin hverdag, kan medicinsk behandling komme på tale. Methylphenidat er normalt førstevalgsmedicin. Atomoxetin kan anvendes hvis methylphenidat ikke virker, hvis der er bivirkninger eller andre grunde til ikke at bruge methylphenidat, samt

hvis der er ønske om døgn dækning. Methylphenidat bør anvendes med forsigtighed hos patienter med kendt stof- eller alkoholafhængighed, da der er potentiale for misbrug, forkert brug eller brug til fornøjelse [1,4,5].

Methylphenidat og atomoxetin virker ved at øge mængden af de signalstoffer (dopamin og noradrenalin) hjernen mangler for at fungere normalt.

Endvidere anvendes i mindre omfang dextro-amphetamin (pt. ingen registrerede lægemidler), Modafinil (Modiodal®) og Clonidin (Catapresan®). Modafinil og clonidin er ikke godkendt til brug mod ADHD.

Der vil i det følgende blive præsenteret et overblik over omfanget af og udviklingen i forbruget af methylphenidat og atomoxetin i Danmark.

Lægemidler på markedet

Medicintyper på markedet i Danmark i marts 2010:	Lægemidler:	Gennemsnitlig pris pr. DDD (4.kvartal 2012):	Markedsførings dato:
Methylphenidat (N06BA04):	Concerta	19 kr.	Maj 2008
	Equasym®depot	23 kr.	Apr 2004
	Medikinet®	10 kr.	Jul 2007
	Medikinet CR	22 kr.	Jul 2007
	Motiron®	9 kr.	Okt 2003
	Ritalin®	13 kr.	Ukendt dato
	Ritalin® Uno	24 kr.	Dec 2003
Atomoxetin (N06BA09):	Strattera	61 kr.	Aug 2006

Resultater

I analysen er medtaget salget af methylphenidat og atomoxetin, som begge hovedsageligt bruges mod ADHD. Begge lægemidler bruger man i mindre omfang også til behandling af narkolepsi. Sundhedsstyrelsens afdeling for tildeling af medicintilskud skønner dog, at den stigning der ses i forbruget, er en stigning i brug mod ADHD. Man regner med, at der er 2.500 til 3.000 personer i Danmark, der lider af narkolepsi [6].

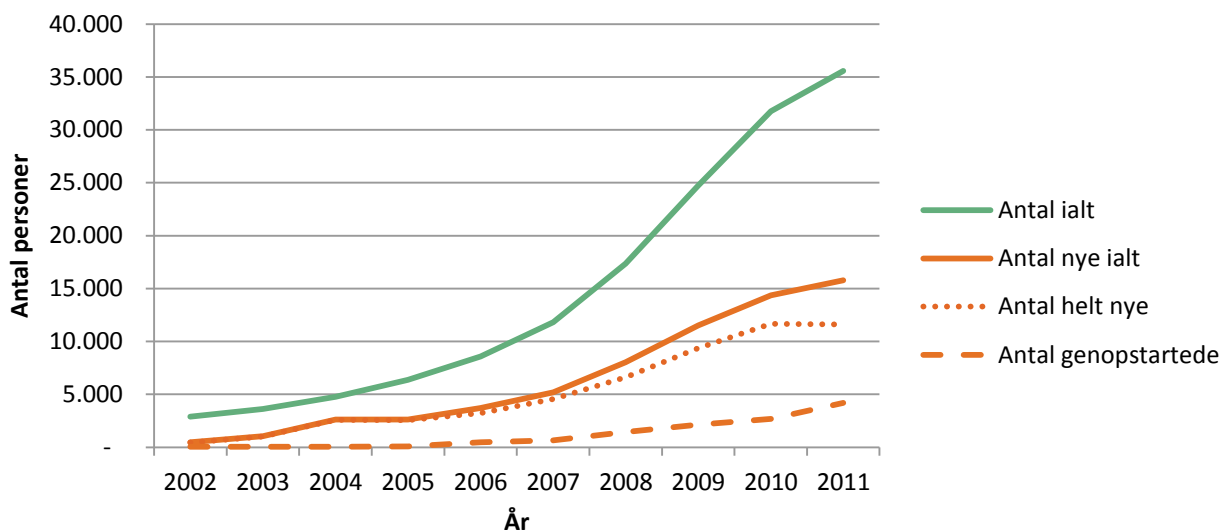
Der kan også bruges andre lægemidler i behandlingen af ADHD, men da disse midler ikke er godkendt til behandlingen af denne lidelse og hovedsageligt bruges mod andre sygdomme, er de ikke medtaget i analysen. Det er ikke muligt ud fra lægemiddelstatistikregisteret at få oplysninger om hvilken sygdom medicinen på en indløst recept er udskrevet til behandling af.

Fortsat markant stigning i antal brugere

I de sidste ti år er der sket en kraftig stigning i antallet af personer der indløser recepter på medicin mod ADHD – fra 2.901 personer i 2002 til 35.554 personer i 2011. Det er en stigning på 1.125 procent, eller mere end en ti-dobling.

Antallet af nye brugere er ligeledes steget kraftigt. Hvis man ser nærmere på tallene viser det sig dog, at antallet af personer, der indløser ADHD-medicin for første gang ikke er steget fra 2010 til 2011. Der er derimod rigtig mange, der genopstarter behandlingen med ADHD-medicin efter at have holdt pause i mindst 2 år.

Figur 1: Antallet af personer der har indløst recept på medicin mod ADHD, antal nye brugere og antal brugere, der er genstartet efter mindst 2 års pause, fordelt på år.

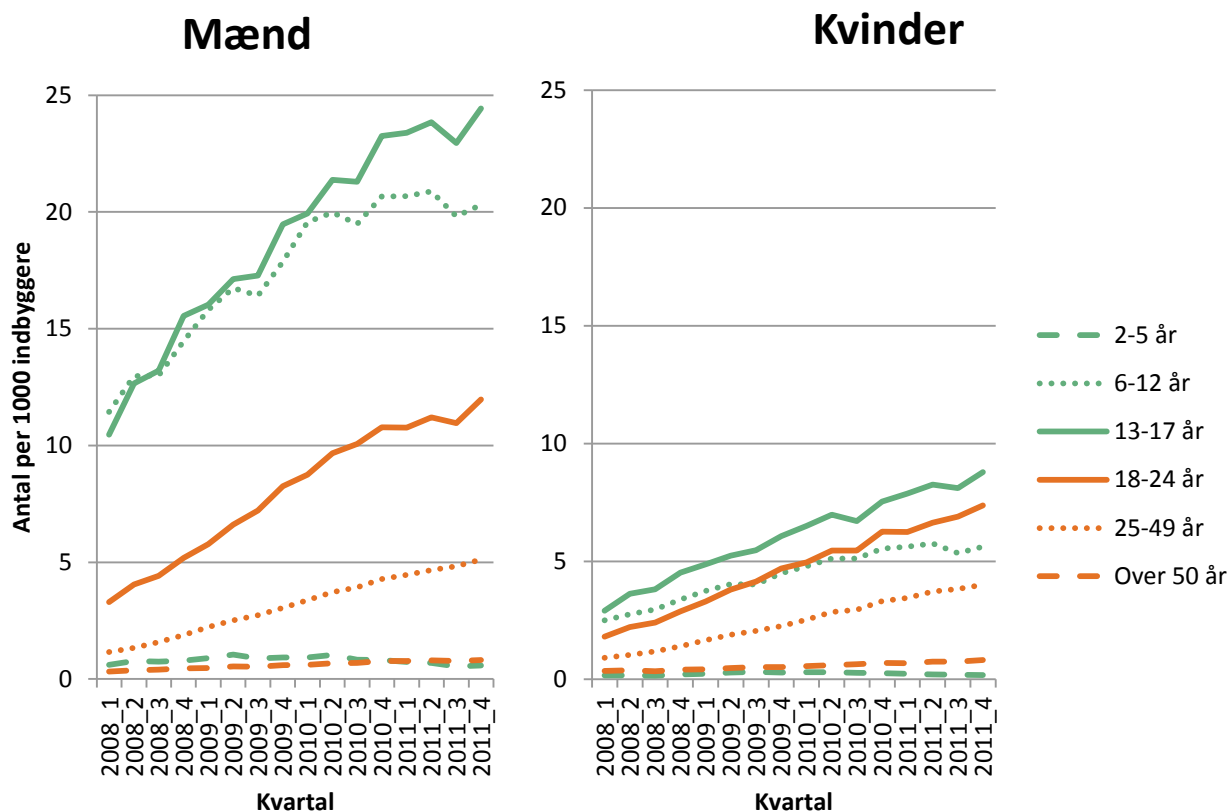
Antallet af 6-12-årige i behandling stagnerer

Antallet af personer der indløser recept på ADHD-medicin varierer betragteligt mellem de forskellige aldersgrupper. Der er generelt flest personer, der indløser recept i de aldersgrupper medicinen er godkendt til, dvs. De 6-18-årige.

Figur 2 viser antallet af personer, der har indløst recept på ADHD-medicin per 1.000 indbyggere i forskellige aldersgrupper, over de seneste 16 kvartaler. Antallet af personer der har indløst ADHD-medicin er både for kvinder og mænd steget kraftigt blandt de 13-50-årige i hele perioden. Det kunne derimod se ud som om antallet af 6-12-årige, der i mange år er steget kraftigt, er ved at stabilisere sig på ca. 20 drenge og 6 piger per 1.000 af samme køn.

Antallet af piger der indløser ADHD-medicin er lavere end antallet af drenge i alle aldersgrupper. Dog er forskellen mindre for voksne end for børn. Særligt i aldersgrupperne 6-12 år og 13-17 år er der stor forskel på kønnene. Drenge i disse aldersgrupper topper med henholdsvis 20 og 24 per 1.000 drenge i aldersgrupperne 6-12 år og 13-17 år, mens der for piger i de tilsvarende grupper kun er henholdsvis 6 og 9 per 1.000 piger, der indløser ADHD-medicin.

Figur 2: Udvikling i antal brugere per 1.000 indbyggere per kvartal af methylphenidat og atomoxetin, fordelt på aldersgrupper.

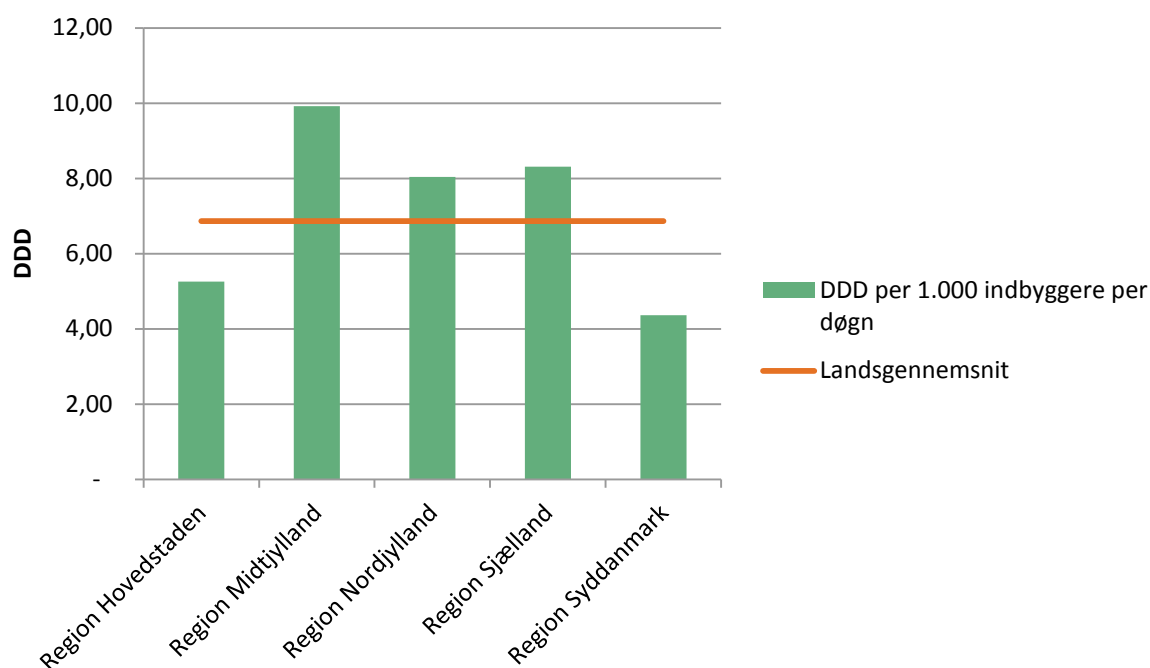

Region midtjylland har fortsat det højeste forbrug

Forbruget af ADHD-medicin varierer en del mellem de fem regioner i Danmark. Mens der i Region Syddanmark indløses lige under 4,5 DDD per 1.000 indbyggere per døgn, er man i Region Midtjylland oppe på næsten 10 DDD per 1.000 indbyggere per døgn (Se figur 3). Der bliver altså brugt over dobbelt så meget ADHD-medicin i den region der bruger mest i forhold til den region der bruger mindst.

Forskellen i forbruget skyldes hovedsageligt en forskel i antallet af personer, der indløser recepter på ADHD-medicin, men også at der indløses lidt mere medicin per person i Midtjylland, i forhold til de andre regioner. Antallet af personer der indløser ADHD-medicin per 1.000 indbyggere er 4,5 i Region Syddanmark, 5,7 i Region Hovedstaden, 7,2 i Region Nordjylland, 7,5 i Region Sjælland og 8,4 i Region Midtjylland.

Figur 3: Mængdeforbruget af ADHD-medicin målt i definerede døgn doser (DDD) per 1.000 indbyggere per døgn fordelt på regioner

Metode og afgrænsning af materiale

Undersøgelsens data er baseret på udtræk fra Det Nationale Lægemiddelstatistikregister. Der er taget udgangspunkt i personer der har indløst recept på methylphenidat (ATC kode N06BA04) og atomoxetin (N06BA09) i perioden 2002 til 2011. Der er kun set på salget i primærsektoren, fordi der for dette salg er oplysninger om køn og alder på brugerne. Oplysningerne om køn og alder bliver trukket ud fra cpr-numrene, før disse bliver krypteret dvs. oversat til en kode. Denne kryptering muliggør en entydig identifikation af de enkelte personers købsmønstre i anonymiseret form. Salget i primærsektoren stod i 2008 for 98,6 procent af det samlede salg af methylphenidat og atomoxetin.

Følgende lægemidler er medtaget i analysen:

N06BA04: Methylphenidat: Equasym®, Equasym®Depot, Medikinet, Medikinet CR, Motiron®, Ritalin®, Ritalin®Uno, Concerta

N06BA09: Atomoxetin: Strattera

Både methylphenidat og atomoxetin er udover at være godkendt til brug mod ADHD også godkendt til behandling af narkolepsi. Det er dog en mindre del af brugerne, der er i behandling mod narkolepsi. Ifølge

Sundhedsstyrelsens medicintilskudssektion skyldes stigningen i forbruget en stigning i behandling mod ADHD (personlig kommunikation).

Ud over de lægemidler der er inkluderet i analysen, kan der bruges nedenstående midler i behandlingen af ADHD, men da lægemidlerne i disse grupper hovedsageligt bruges til behandling af andre sygdomme er de ikke medtaget i analysen. Det er heller ikke disse lægemidler, der er førstevalg ved ADHD, og det antages derfor, at de står for en mindre del af den medicinske ADHD behandling:

N06BA01: Amfetamin Amfetamin markedsføres ikke i DK på nuværende tidspunkt, men det kan købes magistrelt fremstillet.

N06BA07: Modafinil: (Modiodal®) (bruges hovedsageligt til narkolepsi)

N02CX02: Clonidin (Catapresan®)

Personer der har indløst recept

En person har indløst recept et givent år, hvis personen har indløst mindst en recept på methylphenidat eller atomoxetin det pågældende år.

Nye brugere

Personer optræder som helt nye brugere det år, de indløser den første recept på methylphenidat eller atomoxetin mellem 2002 og 2009. 1996 - 2001 er brugt som udvaskningsår, så ikke alle brugere bliver registreret som nye i år 2000.

Personer optræder som genopstartede, hvis de indløser recept på methylphenidat eller atomoxetin efter mindst 2 års pause i indløsningerne.

Referencer

- [1] Arbejdsgruppe nedsat af BUP-DK Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark. Referenceprogram for udredning og behandling af børn og unge med ADHD . 2008.
- [2] A. R. Miller, C. E. Lalonde, and K. M. McGrail, Children's persistence with methylphenidate therapy: a population-based study, *Can. J. Psychiatry*, 49 (2004) 761-768.
- [3] Sundhedsstyrelsen. Vejledning om medikamentel behandling af børn og unge med psykiske lidelser. VEJ nr 10332 af 10/12/2007. 2007.
- [4] medicin.dk --> midler mod ADHD. 2012.
- [5] Lægemiddelstyrelsen. Produktresumé Ritalin®. 8-12-2009.
- [6] Dansk Narkolepsiforening. www.dansknarkolepsiforening.dk. 2012.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Bine Kjøller Bjerregaard på bkb@dkma.dk eller telefon 4488 9104.

Statens Serum institut, Lægemiddelstatistik, marts 2012